

LBRIS

We know
books

JODI PICOULT

O scânteie de viață

Jodi Picoult s-a născut în 1966 în Nesconset, statul New York și a studiat la Princeton University, pe care a absolvit-o în 1987. Are un master în educație de la Harvard University și două titluri de doctor onorific în litere primite din partea Dartmouth College în 2010 și din partea University of New Haven în 2012. Este autoarea a douăzeci și trei de romane, dintre care ultimele opt au intrat direct în lista de bestselleruri *New York Times*. Cărțile sale sunt traduse în 34 de limbi și publicate în 35 de țări. Cinci dintre romanele ei, printre care *Pactul*, *Al zecelea cerc* și *O viață de rezervă*, au fost ecranizate. Jodi Picoult a primit nenumărate premii, printre care New England Bookseller Award pentru ficțiune, New Hampshire Literary Award pentru merite literare deosebite, Lifetime Achievement Award pentru ficțiune din partea Romance Writers of America. De asemenea, se află în top 10 pe lista celor mai influenți absolvenți ai Princeton University. Jodi Picoult este căsătorită, din 1989, cu Timothy Warren van Leer, pe care l-a cunoscut în facultate, și locuiește împreună cu soțul și cei trei copii în Hanover, New Hampshire.

Traducere din limba engleză și note
MIHAELA-MAGDALENA DUMITRU

LITERA
București

Centrul stătea ghemuit la colțul dintre străzile Juniper și Montfort, în spatele unei porți din fier forjat, ca un bulldog bătrân, obișnuit să își apere teritoriul. Pe vremuri existaseră multe instituții de genul acesta în Mississippi – clădiri cu nimic remarcabile, fără pretenții, unde se ofereau serviciile necesare, iar nevoile îți erau satisfăcute. Apoi au apărut restricțiile menite să ducă la dispariția unor asemenea locuri: holurile trebuiau să fie destul de late încât să poată trece două târgi pe roți; toate celelalte clinici au fost silite să-și închidă porțile sau să cheltuiască mii de dolari pentru lucrări de reconstrucție. Medicii trebuiau să beneficieze de întâietate la internarea pacienților în spitalele din zonă – chiar dacă cei mai mulți erau din afara statului și nu puteau obține asemenea drepturi – altfel, clinicile unde lucrau riscau să fie închise. Una câte una, clinicile au tras obloanele peste ferestre și au bătut scânduri peste uși. Acum, Centrul era un unicorn – un dreptunghi arhitectural zugrăvit într-un portocaliu fosforescent, izbitor, ca un fanion pentru persoanele care străbătuseră sute de kilometri ca să-l găsească. Avea culoarea siguranței; culoarea avertismentului. Spunea: *Sunt aici dacă ai nevoie de mine.* Spunea: *Fă-mi ce vrei, eu nu plec nicăieri.*

Centrul îndurase tăieturile **cerute** de politicieni și înțepăturile protestatarilor. Își linsese rănilor și se vindecase. La un moment dat se numise Centrul pentru Femei și Sănătate Reproductivă. Dar sunt unii care cred că, dacă nu numești un lucru, acesta încetează să mai existe și, de aceea,

titulatura i-a fost amputată, ca după o rană de război. Dar și de data aceasta a supraviețuit. Mai întâi a devenit Centrul pentru Femei. Apoi, pur și simplu, Centrul.

Eticheta i se potrivea. Centrul era punctul calm în mijlocul unei furtuni ideologice. Era soarele unui univers al femeilor care nu mai aveau timp și nici opțiuni, care aveau nevoie de un far către care să ridice ochii.

Și, asemenea altor lucruri care strălucesc cu putere, exercita o atracție magnetică. Persoanele aflate într-un moment dificil îl foloseau ca pe o busolă. Persoanele care îl disprețuiau nu își puteau întoarce privirile de la el.

Astăzi, și-a spus Wren McElroy, nu este o zi bună să mori. Știa că alte fete de cincisprezece ani idealizau moartea din iubire, dar Wren citise *Romeo și Julieta* cu un an în urmă, în clasa a opta, la ora de engleză, și nu înțelegea ce era atât de fermecător să te trezești într-o criptă, alături de iubitul tău, ca mai apoi să îți implânți pumnalul lui între coaste. Iar seria *Amurg...* mai bine să uităm. Îi ascultase pe profesori zugrăvind poveștile eroilor ale căror morți tragice le amplificau cumva existența, în loc să le-o împuțineze. Când Wren avea șase ani, bunica ei murise în somn. Oameni străini îi tot spuneau că moartea în somn este o binecuvântare, dar ea, cu privirile ațintite la bunica, albă ca varul și întinsă în coșciugul deschis, nu înțelegea de ce ar fi fost o binecuvântare. Poate că bunica se dusese la culcare în noaptea precedentă spunându-și: *Mâine-dimineață voi uda orhideea. Mâine-dimineață voi termina de citit romanul acela. Îl voi suna pe fiu-meu.* Atâtea treburi rămase neterminate. Nu, din moarte nu se putea toarce o poveste bună.

Până în urmă cu două ore, bunica fusese singurul om mort pe care îl văzuse Wren. Acum, putea să își spună cum arată moartea, nu doar omul mort. Pentru un moment, Olive fusese acolo, privind-o cu atâta ferocitate – de parcă

ar fi putut să se agațe de lume dacă își ținea ochii deschși – și apoi, într-o clipită, ochii aceia nu mai erau ferestre, ci se transformaseră în oglinzi, iar Wren nu mai vedea decât reflexia propriei spaime.

Nu voia să se mai uite la Olive, dar s-a uitat totuși. Femeia moartă stătea întinsă, de parcă ar fi dormit, cu perna canapelei sub cap. Cămașa lui Olive era îmbibată de sânge, dar i se ridicase într-o parte, dezvelindu-i coastele și talia. Pielea îi era palidă în partea de sus, iar apoi devenea liliachie, cu o dungă subțire de un violet intens, acolo unde spatele atingea podeaua. Wren și-a dat seama că asta se întâmpla pentru că, înăuntru, sângele i se coagula, la numai două ore după ce murise. Pentru o clipă, Wren a simțit că îi vine să vomite.

Nu voia să moară nici ca Olive.

Ceea ce, date fiind împrejurările, o făcea pe Wren să pară o persoană odioasă.

Era foarte puțin probabil să se întâmple așa, dar, dacă i s-ar fi dat de ales, Wren ar fi preferat să moară într-o gaură neagră. Moartea s-ar produce instantaneu și ar avea dimensiuni epopeice. Ai fi, literalmente, rupt în bucăți până la nivel atomic. Te-ai transforma în praf de stele.

Tatăl ei o învățase acest lucru. El îi cumpăraseră primul telescop, când avea cinci ani. El era motivul pentru care, când era mică, își dorea să se facă astronaut și apoi astrofizician, de îndată ce a aflat ce este acela un astrofizician. El însuși visase să comande o navetă spațială, cu care să exploreze toate cotloanele universului, până când a lăsat o fată însărcinată. În loc să se ducă la facultate, se căsătorise cu mama lui Wren și devenise polițist, apoi detectiv, și explorase fiecare cotlon al orașului Jackson, din Mississippi. I-a spus lui Wren că cel mai bun lucru care nu i se întâmplase fusese să lucreze la NASA.

Când se întorceau de la înmormântarea bunicii, ningeă. Wren – o copilă care nu văzuse niciodată o asemenea

vreme în Mississippi – fusese îngrozită de felul în care lumea se involbura, neancorată. Tatăl ei începuse să îi vorbească: *Ofițer specialist McElroy, activează propulsoarele*. Pentru că fata nu se putea opri din plâns, el a început să apese butoane la întâmplare: aerul condiționat, farurile cu patru faze, pilotul automat. Se aprindeau beculețe albastre și roșii, ca la centrul de comandă al misiunii spațiale. *Ofițer specialist McElroy, a continuat tatăl ei, pregătește-te pentru intrarea în hiperspațiu*. Apoi a comutat pe faza lungă și zăpada a devenit un tunel de stele care îi depășeau în viteză, iar Wren a fost atât de uimită, încât a uitat de teamă.

Își dorea să poată comuta un întrerupător acum și să călătorească în trecut.

Își dorea să îi fi spus tatălui ei că urma să vină acolo.

Își dorea să îl fi lăsat să o convingă să renunțe.

Își dorea să nu o fi rugat pe mătușa să o aducă.

Poate chiar în acest moment, mătușa Bex zace la morgă, ca Olive, iar corpul i se colorează ca un curcubeu. Și totul din vina lui Wren.

Tu, i-a spus bărbatul înarmat, vocea lui târând-o pe Wren înapoi în prezent. Avea un nume, dar ea nu voia să-l rostescă nici în gând. Îl făcea să pară uman, iar el nu era om, era un monstru. Cât timp se lăsase furată de gânduri, bărbatul se proțapise în fața ei. Acum îi făcea semn cu pistolul. *Ridică-te*.

Odată cu ea, și celelalte au simțit că li se taie răsufierea. În ultimele câteva ore deveniseră un singur organism. Gândurile lui Wren traversau și mințile celorlalte femei. Pielea lor emana mirosul fricii ei.

Sângele înflorea încă de sub bandajul cu care bărbatul își înfășurase mâna. Era un mic triumf. Era motivul pentru care Wren a reușit să se ridice, deși avea picioarele moi ca jeleul.

Nu ar fi trebuit să vină la Centru.

Ar fi trebuit să rămână o copilă.

Pentru că acum era posibil să nu mai apuce o altă vârstă.

Wren a auzit țăcănitul percutorului și a închis ochii. Nu vedea decât chipul tatălui ei – ochii lui albastru-de-nim, arcuirea tandră a zâmbetului său – când ridica privirea către cerul nopții.

Când George Goddard avea cinci ani, mămica lui încercase să îi dea foc lui tati. Tatăl lui dormea beat mort pe canapea când mama a turnat gazul de brichetă peste rufele lui murdare, a aprins un chibrit și a vărsat peste el conținutul coșului în flăcări. Bărbatul masiv a sărit în sus, țipând și bătând flăcările cu mâinile lui imense. Mămica lui George stătea departe de el, ținând un pahar cu apă. *Mabel*, a strigat tăticul lui. *Mabel!* Dar ea a băut netulburată până la ultima picătură, nelăsând nici măcar un strop pentru stingerea flăcărilor. Când tatăl lui George a ieșit în goană din casă și a început să se rostogolească prin țărână ca un porc, mămica s-a întors către el. *Să-ți fie învățătură de minte*, i-a spus ea.

Nu dorise să ajungă ca tatăl său, dar, așa cum o sămânță de măr nu poate refuza să devină măr, nici el nu devenise cel mai bun soț. Acum înțelegea. De aceea se hotărâse să fie cel mai bun tată. De aceea venise în dimineața aceasta la Centru, ultima clinică de avorturi rămasă în funcțiune din întreg statul Mississippi.

Fiica sa nu avea să mai recupereze niciodată ceea ce îi răpiseră ei, indiferent dacă își dădea acum seama de asta sau nu. Dar el, cel puțin, putea să îi facă să plătească.

A privit de jur împrejurul sălii de așteptare. Trei femei se strângeau una în alta, pe un șir de scaune, iar la picioarele lor se afla asistenta, care verifica bandajul doctorului. George a pufnit disprețuitor. Doctor, pe dracu'. Nu vindeca pe nimeni, oricâte scuze ai fi încercat să-i găsești. Ar fi trebuit să îl împuște – *l-ar fi împușcat*, de fapt – dacă nu ar fi fost întrerupt atunci când sosise și începuse să tragă.

Si-o imaginea pe fiica lui așezată pe unul dintre scaunele acelea. Se întreba cum ajunsese ea acolo. Dacă luase un autobuz. Dacă o adusese cu mașina o prietenă sau (la asta nici nu suporta să se gândească) băiatul din cauza căruia intrase în bucluc. Și-a imaginat un univers alternativ, în care dădea buzna pe ușă cu arma în mână și o vedea stând pe scaunul de lângă broșurile despre recunoașterea bolilor cu transmitere sexuală. Ar fi luat-o de mână și ar fi scos-o de acolo cu forța.

Ce ar crede despre el acum, când devenise un ucigaș?

Cum putea să se întoarcă la ea?

Cum putea să se întoarcă, punct?

În urmă cu opt ore, totul păruse o cruciadă sfântă – ochi pentru ochi, viață pentru viață.

Rana lui avea puls. George a încercat să ajusteze mai bine bandajul cu dinții, dar se tot dezlega. Ar fi trebuit legat mai strâns, dar cine să îl ajute aici?

Ultima dată când se simțise așa, de parcă zidurile s-ar fi strâns în jurul său, o luase pe fiica sa, pe atunci doar un prunc – roșie și țipând din pricina febrei pe care el nu știa că o are și nici nu s-ar fi priceput să o trateze –, și plecase după ajutor. Șofase până când camionul rămăsese fără benzină – era trecut de ora unu noaptea, dar a pornit mai departe pe jos – și nu s-a oprit până nu a ajuns la singura casă unde lumina era aprinsă, și ușa, neîncuiată. Clădirea avea acoperișul plat și nu atrăgea prin nimic atenția – George nici nu își dăduse seama că era o biserică până nu pășise înăuntru și văzuse băncile și un basorelief din lemn înfățișându-l pe Iisus răstignit. Luminele pe care le văzuse de afară erau lumânări care pâlpâiau pe un altar. *Întoarce-te*, îi spusese el cu voce tare soției sale, care probabil traversase între timp jumătate de țară. Poate că era obosit, sau poate că se mințea singur, dar auzise foarte clar un răspuns: *Sunt deja cu tine*.

Glasul venise, șoptit, dinspre Mântuitorul din lemn și, în același timp, dinspre întunericul care îl înconjura.

Convertirea lui George fusese simplă, dar atotcuprinzătoare. Cumva, el și fetița adormiseră pe podeaua mochetată a bisericii. Dimineată, pastorul Mike îl scutura, încercând să îl trezească. Soția pastorului gângurea către copilașul lui. Aveau o masă care gemea de atâta mâncare și o cameră care se întâmpla să fie liberă. Pe atunci, George nu era credincios. Nu Iisus i-a intrat în inimă în ziua aceea, ci speranța.

Hugh McElroy, negociatorul pentru cazurile de luări de ostatici, cu care George vorbea de câteva ore, i-a spus că fiica lui George avea să înțeleagă că tatăl ei încercase să o apere. I-a promis că, dacă ar coopera, totul s-ar putea încheia cu bine, chiar dacă George știa că în fața clădirii se află oameni cu puști ațintite asupra ușii, așteptându-l să iasă.

George voia să se termine totul. Asta își dorea cu adevărat. Era epuizat, atât fizic, cât și psihic, și nu reușea să întrevadă sfârșitul. Se săturase de plânsete. Voia să sară direct la partea în care avea să stea din nou alături de fiica sa, iar ea să se uite la el cu uimire, așa cum o făcea mereu.

Dar George mai știa că Hugh ar spune orice ca să îl facă să se predea poliției. În balanță nu atârna doar slujba lui. Hugh McElroy voia ca el să elibereze ostaticii din același motiv care îl împinsese pe George să îi ia ostatici – pentru a fi eroul zilei.

Acela a fost momentul în care George a înțeles ce avea de făcut. A armat pistolul.

–Ridică-te! Tu, a spus el, arătând către fata cu nume de pasăre¹, cea care îl înjunghiase. Cea de care avea să se folosească pentru a-i da o lecție lui Hugh McElroy.

¹ Referire la omonimia dintre numele propriu Wren și substantivul comun *wren*, care înseamnă „pitulice“.

LBRIS

We know
books

Regula numărul unu în negocierile care vizau luări de ostaticii: n-o da-n bară!

Așa îi spusese instructorii atunci când Hugh intrase în echipa regională. Nu face dintr-o situație proastă una și mai rea. Nu te certa cu cel care a luat ostaticii. Nu îi spune *Te înțeleg*, pentru că probabil nu îl înțelegi. Comunică într-o manieră care să atenueze sau să minimizeze pericolul; și nu uita că, uneori, cea mai bună comunicare este tăcerea. Ascultarea activă te poate duce mai departe decât perorația inutilă.

Sunt mai multe categorii de indivizi care iau ostaticii. Sunt cei cărora le-au luat mințile drogurile, alcoolul sau suferința. Apoi sunt cei aflați într-o misiune politică. Sunt cei care suflă în cenușa răzburării până când focul izbucnește și îi arde de vii. Apoi mai sunt și sociopații – cei la a căror empatie nu are rost să faci apel. Și totuși, uneori este mai simplu să ai de-a face cu ei, deoarece ei înțeleg cine deține controlul. Dacă poți să îl faci pe un sociopat să creadă că nu ai de gând să îi cedezi avantajul, atunci ajungi undeva cu el. Ai putea să îi spui: *Suntem aici de două ore (sau șase, sau șaisprezece) și înțeleg ce te frământă. Dar este momentul să schimbi tactica. Pentru că aici, afară, sunt niște oameni care consideră că ți-a expirat timpul și vor să rezolve situația prin forță.* Sociopații înțeleg forța.

Pe de altă parte, această abordare ar eșua lamentabil cu cineva atât de deprimat încât ar fi gata să se omoare și să ia și pe alții cu el.

Scopul stabilirii unei relații cu individul care a luat ostaticii este acela de a te asigura că tu reprezintă singura sursă de informații și de a câștiga timpul necesar pentru a afla informații esențiale pe cont propriu. Cu ce fel de persoană te confrunți? Ce anume a precipitat impasul, schimbul de focuri, punctul de la care nu mai există întoarcere? Ai putea încerca să construiești o relație prin

discuții inofensive despre sport, vreme, emisiuni TV. Ai afla treptat care îi sunt preferințele, ce contează pentru el. *Își iubește copiii? Nevasta? Mama? De ce?*

Dacă descoperi motivul, poți stabili ce e de făcut pentru dezamorsarea situației.

Hugh știa că cei mai buni negociatori numesc munca aceasta un balet, o acrobație pe sârmă, un dans delicat.

Mai știa că toate acestea nu erau decât niște tâmpenii.

Nimeni nu lua vreodată interviu unui negociator a cărui situație de criză se terminase într-o baie de sânge. Numai celor cu rezultate fericite li se înfigea un microfon în față, iar ei se simțeau obligați să descrie munca pe care o făceau ca pe o artă mistică. În realitate, era o loterie. Noroc chior.

Hugh McElroy se temea că norocul era pe cale să îl părăsească.

A inspectat scena pe care o gestiona de câteva ore. Centrul său de comandă era un cort de evenimente pe care departamentul îl folosisese în urmă cu câteva săptămâni la un târg pentru a promova amprentarea copiilor, din motive de siguranță. De-a lungul perimetrului clădirii erau postați polițiști de patrulă, ca un șirag de mărgele albastre. Accesul presei fusese limitat printr-o baricadă a poliției. (Ai fi crezut că îi duce mintea să se îndepărteze din bătaia puștii unui nebun, dar nu, ispita ratingului se dovedea a fi prea puternică.) Împrăștiate pe trotuar, ca niște amenințări deșarte, se vedeau placarde cu imaginile gigantice ale unor bebeluși în uter, sau sloganuri scrise de mână: **ADOPTIE, NU AVORT! JUMĂTATE DINTRE PACIENTELE CARE INTRĂ ÎNTR-O CLINICĂ DE AVORTURI NU IES VII!**

Ambulanțele stăteau în așteptare, cu echipaje de urgență, pelerine termice din aluminiu, perfuzii portabile și hidratate. Echipa SWAT era pe poziții, așteptând semnalul. Comandantul lor, căpitanul Quandt, încercase să îl îndepărteze pe Hugh din operațiune (cine îl putea învinovăți?) și să îl atace pe individ în forță. Dar Hugh